

Άγνωστοι μουσικοί θησαυροί των Ελλήνων Εβραίων, σεφαραδιτών και ρωμανιωτών, παρουσιάστηκαν την Τετάρτη 21 Ιουνίου 2023 σε εκδήλωση που διοργάνωσε για την Παγκόσμια Ημέρα Μουσικής η Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης, από κοινού με το Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης.

Η εκδήλωση με τίτλο «Η Μουσική παράδοση των Ελλήνων Εβραίων» έγινε με την υποστήριξη του MOMus-Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, στο Αμφιθέατρο του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης.

Την εκδήλωση, που διοργανώθηκε με αφορμή την ολοκλήρωση δύο ερευνητικών προγραμμάτων υπό την αιγίδα του Εβραϊκού Μουσείου Θεσσαλονίκης, προλόγισαν η επιστημονική συνεργάτιδα του Μουσείου, υπ. Διδάκτωρ Μαριάντζελα Χατζησταματίου, και η επιστημονική υπεύθυνη του Μουσείου, Δρ. Ξένια Ελευθερίου.

Στην παράσταση, σε επιμέλεια-ερμηνεία της υψιφώνου Μαριάντζελας Χατζησταματίου και του συγκροτήματος *Pellegrinaggio Al Levante Ensemble*, παρουσιάστηκαν ζωντανά τραγούδια από το cd "Άγνωστοι Μουσικοί Θησαυροί των Ελλήνων Εβραίων", που συνιστά μία σημαντική συμβολή στη μουσική παράδοση του εβραϊκού πληθυσμού του ελλαδικού χώρου.

Το cd αποτελεί παραγωγή της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης μέσω του Εβραϊκού Μουσείου Θεσσαλονίκης, από το οποίο και διατίθεται. Παράλληλα είναι επίσης διαθέσιμο για streaming από πλατφόρμες όπως Amazon, Spotify, iTunes και Youtube.

Ο δίσκος περιέχει ρωμανιώτικα τραγούδια (στην ελληνική γλώσσα ή δίγλωσσα, στην ελληνική και την εβραϊκή γλώσσα) καθώς και σεφαραδίτικα τραγούδια (στην εβραίο-ισπανική γλώσσα). Μερικά από αυτά συνδέονται με θρησκευτικές γιορτές και τελετές, ενώ άλλα ανήκουν στον κύκλο της ζωής (του γάμου, της γέννας, νανουρίσματα). Υπάρχουν, επίσης, τραγούδια με αναφορές στην Θεσσαλονίκη, τραγούδια του Ολοκαυτώματος, προσευχές, ένα παραμύθι και ένα τραγούδι του σιωνιστικού κινήματος. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στην τήρηση της εβραίο-ισπανικής προφοράς. Η επιλογή των τραγουδιών έγινε μετά από πολύχρονη βιβλιογραφική και επιτόπια έρευνα, που αφορούσε στην προέλευση και τις παραλλαγές του καθενός από τα τραγούδια, την πιθανή σύνδεση των τραγουδιών με την τοπική παράδοση και ιστορία, καθώς και τις περιστάσεις που συνδέονταν με το κάθε τραγούδι. Τα περισσότερα από τα τραγούδια ή οι επιλεγμένες μελωδίες τους συναντώνται σπάνια – ή και καθόλου – στη διεθνή εμπορική δισκογραφία. Στον δίσκο περιλαμβάνεται φυλλάδιο με τους στίχους των τραγουδιών σε αγγλική και όπου απαιτείται ελληνική μετάφραση.

Στη συναυλία παρουσιάστηκαν για πρώτη φορά και ανέκδοτα τραγούδια που περιλαμβάνονται στο cd *Songs of the Holocaust of the Greek Jews*, το οποίο αποτελεί ένα μοναδικό ιστορικό ντοκουμέντο ηχητικών ιστορικών πηγών για τα τραυματικά γεγονότα του Ολοκαυτώματος. Το cd πρόκειται να κυκλοφορήσει προσεχώς μαζί με τη δημοσίευση της ιστορικής έρευνας της υπ. Διδάκτωρ του Α.Π.Θ. Μαριάντζελας Χατζησταματίου από τις εκδόσεις Αλεξάνδρεια.

Οι συντελεστές

Η σοπράνο **Μαριάντζελα Χατζησταματίου** ολοκλήρωσε τις πτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές της στο κλασικό τραγούδι στο College of Musical Arts του Bowling Green State University (Ohio, U.S.A.). Έχει επίσης σπουδές στην ιταλική γλώσσα και πολιτισμό στο ιταλικό Università per Stranieri di Perugia. Έχει εμφανιστεί σε πολυάριθμες εκδηλώσεις και παραστάσεις όπερας στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ενώ έχει εργαστεί και ως καθηγήτρια φωνητικής στο Voice College of Music του Mahidol University στην Ταϊλάνδη.

Ο κιθαρίστας **Νίκος Παναγιωτίδης**, υπεύθυνος για την ενοργάνωση και τη δημιουργία μουσικών οδηγών, έχει ολοκληρώσει μεταπτυχιακές σπουδές στην παλαιά μουσική στη Μουσικής Ακαδημίας Guildhall του Λονδίνου. Έχει εμφανιστεί σε πολυάριθμες συναυλίες και ρεσιτάλ στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, ενώ έχει πραγματοποιήσει και δισκογραφικές παρουσίες. Εργάζεται ως καθηγητής κιθάρας, λαούτου και Basso Continuo.

Το συγκρότημα **Pellegrinaggio al levante Ensemble** αποτελείται από τους Μαριάντζελα Χατζησταματίου (τραγούδι), Βασίλη Αγροκόστα (τραγούδι, πολιτική λύρα), Κωσταντίνο Κολέτσιο (τραγούδι, κιθάρα), Μιχάλη Μελέτη (νέυ), Χρήστο Δασκαλόπουλο (βιολί), Παναγιώτη Σάκκουλα (λαούτο), Νικόλα Μυλωνά (κρουστά), Νίκο Παναγιωτίδη (λάφτα, βιχουέλα, μπαρόκ κιθάρα, τζουράς, ακουστική κιθάρα και διεύθυνση μουσικών συνόλων).

*Στοιχεία από Δελτίου Τύπου Ι.Κ. Θεσσαλονίκης